

Förlåtelse i lättformat

”Förlåt”, sa mannen efter att han knuffat till mig i kön. ”Ursäkta”, sa en annan som trängde sig före. ”Beklagar”, blev en replik från en banktjänsteman när han förklarade för mig hur jag hade förlorat pengar på kontot. Skalan från artighetsfraser till det ordlösa är begränsad när vi står inför det ordlösa. Situationer som inte har några ord därför att de är för smärtsamma. Vi svenskar är ett underligt folk. Vi har avskaffat Gud och allt religiöst men den så kallade befrielsen från oket har uteblivit. I stället går vi runt med ständigt dåligt samvete och underkastar oss alla regler och all övermakt som byråkraterna stoppar i halsen på oss. Det gäller att stå rak i ledet och inte falla åt sidan och buffa till någon på vägen. Var och en har sin ruta att hålla sig till, och att sköta sig är en utgångspunkt. Men vem tror på att det skulle löna sig? Den som tror att det skulle vara ett tryggare alternativ kommer att bli besviken. Vi lever i smarthetens tidevarv där det är enklare att låta sitt ego köra på så länge som det håller. Skulle det braka går det alltid att be om förlåtelse och så komma upp på banan igen. Det finns alltid ursäkter för allting och vi har en kategori av människor som ”vill vara förstående och mänskliga.” Så var det just det där med missbruket. Vilket missbruk? Det stora missbruket och nu tror läsaren att jag menar knarket, kriminaliteten, stressätarna, politiker och ännu fler på listan. Vi människor fungerar så att om vi kan peka på något annat så slipper vi bekymra oss. ”Jag missbrukare, nej vet du vad?!” Det är de utpekades funktion att vi andra kan hålla oss borta från tanken att vi själva skulle missbruka något. Men jag säger bara två ord: tiden och orden.

Vad säger du nu, är du en missbrukare av din tid? Vad som menas med det är nedsövningen i tevefåtöljen som slukar din tid eller telefonen som äter upp all din tid. En tid som du hade kunnat använda mer kreativt och skapat vänskap, omtanke och kärlek till någon som du vet behöver dig bättre än vad din telefon gör. Du beklagar dig för att du inte har tid, tid till att vårda dina relationer eller ditt intresse som ger dig energi. Det handlar inte om brist på tid utan på din oförmåga att leva i tiden och göra dina val. Du kanske tror att du har oändligt med tid, men det är inte sanningen. Tiden tilldelas varje människa och det kan vi inte förändra särskilt mycket.

Det andra som missbrukas är våra ord. Hur många tänker på vad ordet ”förlåt” betyder? Om vi inte vet vad det betyder så är det meningslöst att använda ordet. Om vi gör det utan eftertanke så blir det en ytlig kliché som vi klistrar på situationen för att komma undan med ansiktet i behåll. Vi har gjort vad som kan förväntas av oss om vi råkar trampa någon på tårna. ”Nu stryker vi ett streck över det här och ser framåt”, är en stadig och ofta manlig replik. Det är en replik som förutsätter att allt går att glömma och att vi ska packa ihop ”skiten” tills själen får förstoppning och blir som en robot, rigid och förstelnad. Att inte reda ut något verkar vara vår tids ”förlåtelseapparat” som skall ersätta eftertanken där orden betyder något. Vår tid förpackas i det lättköpta förpackningarna. Att förlåta och att bli förlåten är knappast något lättköpt, men så har det också ett värde större än världens samlade guld.

Per-Arne Bengtsson, präst i Svenska kyrkan